

ВПЛИВ ЧИЗЕЛЮВАННЯ МІЖРЯДЬ У МОЛОДОМУ САДУ ФУНДУКА НА ВОЛОГІСТЬ І СТАН ҐРУНТУ ТА РІСТ РОСЛИН

Маргітай Л.Г., Гойдра М.І., Маргітай Д.В.

*ДВНЗ ДВНЗ «Ужгородський національний університет», біологічний факультет
вул. А. Волошина, 32, м. Ужгород, Закарпатська область, Україна*

Фундук є перспективною культурою на Закарпатті, бо ґрунтово-кліматичні умови Закарпаття дуже схожі на ґрунтово-кліматичні умови штату Орегон в США. Не дивлячись на те, що це місцевості, які розміщені на різних континентах, фактори ґрунтоутворення дуже схожі. Подібний клімат, в обох місцевостях є явний вплив вологих повітряних мас з океану. Рельєф місцевості, де є і гори і низовина, в яку стікають численні гірські річечки, і безкарбонатні материнські породи. Все це обумовлює подібність ґрунтового і рослинного покриву. Справді, так само, як і на Закарпатті, в штаті Орегон вирощують виноград. А ще, там багато плантацій фундука, які передають у спадок від батьків дітям, онукам, правнукам, адже фундук може рости і плодоносити близько сотні років. Отже, це чудова інвестиція. Така собі робота для майбутніх поколінь. В останні роки на Закарпатті з'явилося багато насаджень фундука. Вони, в основному є в низинній і передгірній зонах Закарпаття. Часто знаходяться на місці колишніх центральних і притерасних заплав

річок. Проблемою тут є високе стояння ґрунтових вод у дощові періоди року, а також забитий ілювіальний горизонт.

Актуальність теми дослідження зумовлена тим, що використання чизелювання може стати одним із важливих екологічно нешкідливих елементів інтенсивних технологій вирощування фундука.

Дослідження проводилися в селі Ірлява Ужгородського району. Було закладено частину фундукового саду площею 10 га. Висаджено два сорти фундука: основний сорт Tonda di Giffoni та запилювач Mortarella. Схема посадки 5×3 м, 660 саджанців на га. Схема розміщення основного сорту і запилювача: 9 рядів основного сорту і 1 ряд запилювача. Посадка проводилася в борозну, зроблену плугом трактора, глибина борозни 25-30 см. За потреби, залежно від розміру кореневої системи, посадкові ями поглиблювалися вручну. При посадці в яму додавали інсектицид Форс проти ґрунтових шкідників. Відразу ж після посадки відбувся полив з розрахунку 15 літрів води на одне дерево. Наступного дня проводили повторний полив з бочки трактора. В першій декаді липня нами було проведено чизелювання. Контрольна ділянка була без чизелювання. А всі інші агротехнічні прийоми проводилися однаково.

Виявлено, що чизелювання покращує водний і повітряний режим ґрунту. Внаслідок чизелювання руйнується водонепроникний забитий ілювіальний горизонт дерново-підзолистого поверхнево оглеєного ґрунту. В результаті волога опадів має змогу проникати в глибші шари ґрунту. Після дощів зменшилися ділянки перезволоження із застоєм води на поверхні. В той же час, формується запас вологи на глибині. Це дозволяє кущам переживати посушливі періоди, які часто трапляються влітку. Внаслідок покращення водного і повітряного режиму ґрунту та умов мінерального живлення рослини фундука краще ростуть і розвиваються і дають вищі урожаї.